

El problema militar

DIRECCIO, ADMINISTRACIO, PUBLICITAT I VENDES: Avda. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València. Telèfon: (96) 352 48 69. Fax: (96) 352 09 83.

REDACCIO DE BARCELONA: Carrer de Casanova, 46, 4-2. 08011 Barcelona. Telèfon: (93) 323 00 71. Fax: (93) 323 35 41.

REDACCIO DE MALLORCA: Plaça de Caterina de Thomàs, 4, 4rt, B. 07001 Palma de Mallorca. Telèfon: (971) 72 07 63.

EDITA: Edicions del País Valencià, SA.

PRESIDENT: Rafael Mansanet.

EDITOR: Eliseu Climent.

DIRECTOR: Oriol Castanys.

SUBDIRECTOR: Josep M. Pasqual.

CAP DE REDACCIO: Miquel Alberola.

REDACCIO DE VALENCIA: Ismael L. Belda, Xulio Ricardo Trigo, Jordi Sebastià.

REDACCIO DE BARCELONA: Eduard Company, Sílvia Monfort, Pere Martí, Eduard Voltas, Xavier Duran, Albert Punsola.

REDACCIO DE MALLORCA: Miquel Payaras.

CORRESPONSALS: M.C. Grau (Andorra), Cinta Bellmunt (Tarragona), Patrícia Alberola (Alacant), Xevi Planas (Girona), Univers Bertrana (Perpinyà).

FOTOGRAFS: Joan Celià, Rafa Gil, Jordi Morera.

IL·LUSTRADORS: Salva Llosà, Sento.

RUBRIQUES: Àngels Barceló, Ramon Barnils, Pere Calders, Fabià Estapé, Joan F. Mira, Joan de Sagarra, Josep Sandoval.

COL·LABORADORS: Andreu Alfaro, Adolf Beltran, Francesc Bueno, Joan A. Benach, Francesc Caballero, Antoni Castel, Jaume Comellas, Martí Domínguez, Llibert Ferrí, Carles Gàmez, Daniel Giral Miral, José Luis Guamer, Juan M. Játiva, Enric A. Llobregat, Josep M. Lloró, Assumpció Maresma, Josep V. Marqués, Albert Mas Griera, Ramon Miravittles, Josep Morell, Vera Orlova, Sergi Pàmies, Vicent Partal, Toni Picazo, Miquel Porta Perales, Antoni Reig, André Ricard, Màrius Serra, Josep Lluís Sirera, Lluç Soler, Andreu Sotorra, Ferran Torrent, Manuel Vázquez Montalbán, Vicens Villatoro.

ARXIU: M. Jesús Castellote (Documentació), Jesús Prats (Fotografia).

PUBLICITAT I PROMOCIO: Jordi Enguix (Cap de publicitat), Joana Vallés (Barcelona).

SUBSCRIPCIONS: Begonya Pardo.

PRODUCCIO: Francesc Sellés, (Correcció lingüística), Lina Casanova (Maquetació), Faust Ripoll (Edició).

MAQUETA: Enric Satué.

PORTADA: Juli Giner.

FOTOMECAÀNICA: Gràfiques Papallona, Anón, Selecrom.

IMPRESSIO: Gràfiques Morvedre.

DIPOSIT LEGAL: V.853-1984

Els militars com a problema, o el problema dels militars, ha estat durant un segle i mig una constant en la història d'Espanya. D'ençà dels temps de Ferran VII, els *pronunciamientos* liberals i absolutistes, i les guerres carlistes, l'exèrcit espanyol (generals, *jefes*, oficials i suboficials en massa) ha cregut fermament que era, no el *braç armat de la nació*, com els altres exèrcits europeus, sinó la *columna vertebral* de la pàtria. S'han considerat un estament privilegiat, al marge dels civils, que és tant com dir al marge de la societat i del poder que sorgeix de la sobirania popular. I s'han cregut investits del dret i el deure d'intervenir en els afers públics, quan els afers públics no eren del seu gust. No debades algunes de les aportacions més notables de la llengua espanyola al vocabulari internacional són *guerrilla*, *junta*, *generalísimo* i *pronunciamiento*. Durant un segle i mig, l'exèrcit espanyol no ha estat un exèrcit com els altres: la seua vocació defensiva de cara a l'exterior era mínima, i la seua vocació com a força d'intervenció interior era màxima. Aquesta era la base del *problema militar*.

Ara, després d'un segle i mig, comença per primera vegada a ser concebible un exèrcit espanyol *com els altres*. Encara no ho és —encara queden entre els professionals del ram massa residus de l'antic model—, però pot començar a ser-ho. El problema dels militars, a partir d'ara, és que, redefinida la funció de l'exèrcit, han d'assimilar un model i uns mitjans adequats a aquesta funció. Les funcions d'un exèrcit en un estat modern i democràtic només poden ser dues, o només dues de bàsiques: la defensa del territori contra una agressió exterior, i la participació en accions puntuals fora de les pròpies fronteres, en el marc dels convenis, tractats, etc., i sempre dins del marc del dret internacional. Ni tan sols la *unitat* de la pàtria (la garantia de la qual figura a la Constitució espanyola com a funció militar) no pot ser responsabilitat

de l'exèrcit en un estat democràtic: ningú no pensa, per exemple, que si el Quebec vota per la independència, o si valons i flamencs decideixen separar-se, seran els tancs els que ho impediran. A Espanya, però, els tancs hi tenen un dret i un deure constitucional.

En qualsevol cas, i en la pràctica, el problema militar és un altre: la indefinició del model de forces armades, i la incertesa sobre la participació dels ciutadans —dels ciutadans joves— en aquestes mateixes forces. Han de participar-hi tots, o només una part? Homes i dones, o només homes? Obligats o voluntaris? Quants i durant quant de temps? I quina és la funció efectiva, vistes les noves —però no definides— funcions de l'exèrcit, dels centenars de milers de reclutes inexperts i forçats? Només rebre una instrucció sumària, fer volum, i avorrir-se mortalment?

El debat ha deixat de ser una qüestió estrictament militar: és un tema polític de primera magnitud, que només podrà ser resolt quan les mateixes forces polítiques, i la societat, tinguin una visió clara de la funció i missions de l'exèrcit. Llavors, potser l'opció més àmpliament acceptada serà la d'un exèrcit mixt, amb un nucli central d'especialistes voluntaris i unes forces d'intervenció ràpida. I al costat d'aquest nucli semiprofessional, un contingent de lleva reduït en volum i en temps de servei. Aquest és el model que possiblement acabarà per imposar-se. Però haurien de decidir-ho ja, sense retòrica i sense patrioteria: el sistema actual, definitivament, ha deixat de funcionar, i hi ha massa gent afectada i nerviosa, massa coses en joc, i massa joves amb la vida i el destí pendents d'una decisió assenyada.

ADVERTIMENT ALS LECTORS

A causa de la vaga de transports, El Temps no ha pogut arribar puntualment a molts dels punts habituals de venda. Els demanem comprensió, i una mica de paciència.

